

RSA

Vežėjų autobusais ir sunkvežimiais kelių eismo saugumo valdymo vadovas

Údarás Um Shábháilteacht Ar Bhóithre
Road Safety Authority

PERVARGOTE? ?

Jei ima miegas prie vairo, tai taip pat pavojinga, kaip važiuoti viršijus leistiną normą.

KAD GALĖTUMĖTE VAIRUOTI DAR VALANDĄ:

1. raskite saugią vietą sustoti;
2. išgerkite 2 puodelius stiprios kavos arba daug kofeino turinčio gaiviojo gėrimo (15 mg);
3. nusnūskite ne ilgiau kaip 15 min.

VAIRUOTOJO NUOVARGIS
NUGALĖKITE JĮ!

Turinys

1 skyrius Įvadas	2
2 skyrius Tachografų ir greičio ribotuvų valdymas siekiant užtikrinti kelių eismo saugumą	5
Stebėsenos procedūros ir sistemos	5
Vairuotojų darbo grafikų sudarymas ir planavimas	7
Auksinės tvarkaraščių ir darbo grafikų planavimo taisyklės	7
Tachografų stebėsenos sistema	7
Greičio ribotuvų stebėsenos sistema	8
Vairuotojų darbo valandos ir tachografų registracijos sistema	9
Specialieji skaitmeninio tachografo reikalavimai	10
Analoginių duomenų analizė	12
Analoginiai ir skaitmeniniai įrašai. Bendros temos	13
Įrašų pagal Darbo laiko direktyvą tvarkymas ir saugojimas	15
3 skyrius Autobusų ir sunkvežimių vairuotojų stebėseną ir priežiūrą	16
Vairuotojai	16
Vairuotojų įdarbinimas	16
Kruopščios vairuotojų atrankos nauda	17
Vairuotojų pažymėjimų tikrinimas	17
Skaitmeninių tachografų vairuotojo kortelės	18
Vairuotojo profesinės kompetencijos pažymėjimas	18
Vairuotojų mokymo nauda	18
Kokio mokymo reikia?	19
Vairuotojo vadovas (arba žinynas)	20
Vairuotojo vadovo (žinyno) turinys	20
Vairuotojų veiklos vertinimas	21
Nuobaudos ir skatinimo priemonės	21
Agentūrų vairuotojų pasitelkimas	22
Subrangovų pasitelkimas	23
Kokią įtaką man, kaip darbdaviui, turi Kelių transporto darbo laiko taisyklės?	23
Sauga svarbiausia	23
Alkoholis ir narkotikai	24
Vairuotojo nuovargis	24
4 skyrius Transporto priemonių įrašų tvarkymas	26
Transporto priemonės stebėseną	26
Vairuotojo teikiamos defektų ataskaitos	26
Išsami informacija apie krovinį	27
Krovinio tvirtinimas	27
Trumpa nuoroda: dešimt svarbiausių krovinių tvirtinimo įsakymų	29
Įspėjimas apie nepalankias oro sąlygas	30

1 skyrius

Įvadas

Apie šį vadovą

Kelių eismo saugumo tarnyba (angl. *Road Safety Authority*, RSA) parengė šį vadovą, kad visos transporto priemonės, kuriomis vežami kroviniai ir gabenami keleiviai, būtų naudojamos saugiai ir teisėtai.

Šiame vadove paaiškintos procedūros ir sistemos, naudingos ir naujiems, ir jau esamiems krovinių ir keleivinių transporto priemonių naudotojams ir vežėjams jomis.

Jos skirtos vairuotojų darbo valandoms, įrašų tvarkymui, greičio viršijimui ir vairuotojų pažymėjimų galiojimui stebėti ir tikrinti.

Šiame vadove:

- apibendrinami geriausios praktikos patarimai, kaip darbuotojams saugiai atlikti įvairias pareigas (pvz., vairuoti ir pakrauti krovinius);
- apibendrinamos bendros procedūros, skirtos komercinio kelių transporto įmonių vežėjams ir valdytojams, siekiant užtikrinti, kad jie laikytųsi tachografų ir vairuotojų darbo laiko taisyklių bei vairuotojų pažymėjimų tikrinimo taisyklių ir prisidėtų prie kelių eismo saugumo; ir
- paaiškinta, ką vežėjai privalo daryti, kad laikytųsi teisės aktų.

Vadovybės vaidmuo užtikrinant saugų vairavimą

Riziką, susijusią su tam tikrais vairuotojo ir vairavimo veiksmais, galima sumažinti tik vadovybei įsipareigojus ir įdiegus tinkamas saugumo kontrolės sistemas. Nesvarbu, ar vežėjas sunkvežimiais arba autobusais yra vienos transporto priemonės, ar didelio parko savininkas, vadovybė:

- sprendžia, ar vežėjas dirba saugiai, ar ne;
- atrenka, moko, prižiūri, drausmina vairuotojus ir moka jiems atlyginimą;
- priima sprendimus dėl įrangos pirkimo ir techninės priežiūros; ir
- formuoja visą įmonės požiūrį į saugumą nustatydamą oficialią politiką ir jos įgyvendinimo būdus.

Šis vadovas taikomas visoms krovinėms ir keleivinėms transporto priemonėms.

Naujas vežėjas

Jei esate naujas vežėjas, šiame vadove rasite naudingų patarimų, kokias sistemas ir procedūras įdiegti savo vairuotojams, krovėjams ir kitiems darbuotojams.

Patyręs vežėjas

Jei esate patyręs ir įsitvirtinęs vežėjas, galėsite pasinaudoti šiuo vadovu kaip lyginamuoju standartu, kad įvertintumėte, ar jūsų jau įdiegtos sistemos yra pakankamai geros, ar jas reikia peržiūrėti ir patobulinti.

Atlikdami atitikties peržiūras ir patalpų patikrinimus, Kelių eismo saugumo tarnybos inspektoriai tikrins vežėjų įdiegtas kelių eismo saugumo kontrolės priemones pagal šiame vadove nurodytus standartus. Vežėjų patalpose atliekami dviejų rūšių patikrinimai.

- **Transporto pareigūnų atliekami patikrinimai**

Transporto pareigūnai tikrina, ar laikomasi vairuotojų darbo valandų, tachografų, vairuotojų profesinės kompetencijos pažymėjimų (PKP) ir vežėjų licencijavimo reikalavimų.

- **Transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto patikrinimai**

RSA komercinių transporto priemonių techninės apžiūros inspektoriai yra atsakingi už transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto įsipareigojimų laikymąsi.

Autobusų ir sunkvežimių avarijų prevencija

Autobusų ir sunkvežimių sukelti eismo įvykiai įvyksta dėl nesaugių transporto priemonių ir nesaugaus vairavimo. Iš esmės jas galima numatyti ir išvengti, jos turi įvairių pasekmių.

- Jos gali turėti didelį poveikį jūsų įmonės išlaidoms, susijusioms su draudimu, transporto priemonių remontu ir darbuotojų kaita.
- Su didelėmis transporto priemonėmis susiję eismo įvykiai, dėl kurių įvyksta rimtesnės avarijos nei su mažesnėmis transporto priemonėmis, blogai atsiliepia krovinių ir keleivių vežimo keliais sektoriui.
- Dauguma mirčių, susijusių su didelėmis sunkvežimių ir autobusų avarijomis, ištinka žmones, buvusius ne sunkvežimyje ar autobuse, o kitose transporto priemonėse, taip pat pėsčiuosius ir dviratininkus.

Nesaugių transporto priemonių naudojimas, neatsargus vairavimas ar kitoks nesaugus elgesys vairuojant (pvz., pernelyg ilgas vairavimas, nepakankamas pertraukų skaičius arba nepakankamas poilsio ar pertraukos laikas), padidina įvykio, galinčio turėti rimtų ar katastrofiškų pasekmių vairuotojams, vežėjams ir kitiems eismo dalyviams, tikimybę.

Sveikata ir sauga

Pirmiausia turite rūpintis ir bendru kelių eismo saugumu, ir visų savo darbuotojų sveikata, sauga ir gerove. Sveikatos ir saugos bei rizikos vertinimą turėtumėte įtraukti į visus savo transporto verslo aspektus.

Sveikatos ir saugos tarnyba (angl. *Health and Safety Authority*) gali pateikti rekomendacijų dėl teisinių reikalavimų, susijusių su sauga darbe.

2 skyrius

Tachografų ir greičio ribotuvų valdymas siekiant užtikrinti kelių eismo saugumą

Stebėsenos procedūros ir sistemos

Šiame skyriuje patariama, kokias procedūras ir sistemas reikia įdiegti siekiant užtikrinti, kad tachografų bei greičio ribotuvų stebėseną ir įrašų tvarkymas atitiktų teisės aktų reikalavimus.

Jūs, kaip vežėjas, privalote įdiegti tinkamas priemones, skirtas užtikrinti, kad prireikus kiekviena transporto priemonė ir vairuotojas atitiktų visus šiame skyriuje aprašytus reikalavimus.

Rekomenduojame, kad kiekvienam toliau pateiktos lentelės elementui būtų nustatyta susijusi atitikties standartui tikrinimo procedūra ir sistema, pagal kurią būtų nedelsiant imamasi veiksmų, jei yra neatitikimų.

Vežėjai privalo įdiegti sistemas, skirtas nedelsiant imtis veiksmų padėčiai ištaisyti, rengti mokymus ir taikyti kontrolės priemones, kad būtų išvengta pakartotinio neatitikimo.

Visos stebėsenos sistemos turėtų užtikrinti, kad jūs arba atsakingas vadovas žinotumėte visas svarbias transporto priemonių ir sudėtinių dalių privalomųjų ir saugos patikrų datas.

Ką stebėti	Kokį veiksmã atlikti
Tachografai	Patikinti sumontavus ir paskutinį kartą sukalibravus. Patikrinti, ar nėra gedimų ir ar nereikia remontuoti.
Vairuotojai	Patikrinti, ar vairuotojo pažymėjimai, vairuotojo skaitmeninės tachografo kortelės, pareigų ir pamainų grafikas, darbo valandos, įrašų tvarkymas ir kontrolės priemonės atitinka reikalavimus.
Vežėjų licencijavimas (tik samdos pagrindais ir už atlygį veikiantiems vežėjams)	Atnaujinti licenciją esamoms transporto priemonėms. Užtikrinti, kad kiekvienoje transporto priemonėje būtų pritvirtintas atitinkamas diskas. Jei transporto priemonė naudojama samdos pagrindais ir už atlygį tarptautiniuose reisuose, užtikrinti, kad transporto priemonei būtų išduotas Bendrijos leidimas.
Įrašų tvarkymas	Išduoti, gražinti, tikrinti, saugoti ir registruoti tachografų korteles, darbo grafikus ir tvarkaraščius. Perkelti ir saugoti skaitmeninių tachografų duomenis iš vairuotojo kortelių ir kiekvieno transporto priemonės bloko. Visus dokumentus padėti į saugią vietą ir saugoti atsarginę įrašų kopiją.
Mokesčiai ir draudimas	Patikrinti galiojimo datą kiekvienai transporto priemonei.
Transporto priemonės būklės ir techninės priežiūros įrašai	Vesti saugos priežiūros ir remonto apskaitą, kad būtų galima įrodyti, jog transporto priemonės (įskaitant priekabas) buvo ir yra techniškai tvarkingos. Užtikrinti, kad techninė priežiūra būtų atliekama kasdien ir nuolat, o ne tik tuomet, kai atliekama kasmetinė transporto priemonės techninė apžiūra.
Kroviniai	Patikrinti, ar laikomasi techninių duomenų pažymėjimuose (angl. <i>plating certificate</i>) nurodytų svorio apribojimų. Neperkrauti transporto priemonių.
Greičio ribotuvai	Patikinti, ar nėra veikimo sutrikimų.
Komerinių transporto priemonių techninė apžiūra (CVRT)	Patikrinti transporto priemonių techninės apžiūros datas ir informaciją bei saugoti apžiūros rezultatų korteles.

Vairuotojų darbo grafikų sudarymas ir planavimas

Vežėjas krovininėmis ir keleivinėmis transporto priemonėmis turėtų būti įdiegęs vairuotojų darbo grafikų sudarymo sistemą, kad būtų atsižvelgta į visas atitinkamas vairuotojų darbo valandų ir darbo laiko taisykles.

Suplanuota kelionė turi būti praktiškai įvykdoma ir nekelti pavojaus eismo saugumui.

Todėl turėtumėte skirti šiek tiek laiko eismo spūstims maršrutuose, ypač tose vietose, kur nuolat vėluojama. Sudarydami grafikus atsižvelkite į kelio darbus ir oro sąlygas.

Skirkite daugiau laiko nepatyrusiems vairuotojams ir vairuotojams, kuriems maršrutas ar transporto priemonė gali būti nežinomi. Pagalbiniam vairuotojams, kurie dažnai turi mažiausiai patirties, kartais skiriami maršrutai arba transporto priemonės, kurių nuolatinių vairuotojai nemėgsta. Kelių eismo saugumo sumetimais gali būti protingiau sudėtingoms kelionėms pasitelkti tik labiau patyrusius vairuotojus, ypač jei naudojamos nepažįstamomis transporto priemonėmis.

Nepamirškite atsižvelgti į vairuotojo, krovinio ir transporto priemonės saugumą, jei transporto priemonė bus statoma nakčiai. Geras išankstinis planavimas, įskaitant laiką, skirtą saugių sustojimo ir stovėjimo vietų paieškai, yra naudingas vairuotojui ir įmonei.

PATARIMAS

Planuokite vairuotojų grafikus taip, kad būtų laikomasi vairavimo, pertraukų ir poilsio laiko bei darbo laiko taisyklių.

Auksinės tvarkaraščių ir darbo grafikų planavimo taisyklės

- Niekada nekelkite pavojaus kelių eismo saugumui versdami vairuotojus baigti reisą, kai tam neskiriama pakankamai laiko.
- Nesudarinėkite sutarčių, į kurias įtraukti grafikai, galintys kelti pavojų jūsų vairuotojų ar kitų eismo dalyvių saugumui.
- Atsižvelkite į vairuotojo patirtį, jo žinias apie transporto priemonės tipą ir maršruto išmanymą.

Tachografų stebėsenos sistema

PATARIMAS

Įdiekite tachografo veikimo valdymo ir stebėsenos sistemą.

Jeį naudojate transporto priemones, kurioms taikomos tachografų ir ES vairuotojų darbo

valandų taisyklės, turite įdiegti sistemą, skirtą tinkamam tachografo veikimui užtikrinti.

Užtikrinkite, kad būtų įdiegtos procedūros, skirtos:

- vairuotojui pranešti apie tachografo gedimus ir nedelsiant imtis veiksmų problemai išspręsti; ir
- nustatyti svarbiausias būsimas datas, kada reikia atlikti būtinas patikras.

Tachografo stebėsenos sistema turėtų apimti bent jau šiuos dalykus:

- pirminio kalibravimo datą ir kalibravimo duomenų įrašą (jei jų nėra sertifikate);
- išankstinio priminimo datą, kada transporto priemonės reikia registruoti kas dvejus metus ir kas šešerius metus atliekamoms patikroms;
- patikros ir (arba) pakartotinio kalibravimo (analoginiams tachografams) ir kas dvejus metus atliekamo kalibravimo (skaitmeniniams tachografams) įrašą;
- tachografo tipo patvirtinimo „e“ numerį ir atitinkamą registracijos lapo tipo numerį (kad vairuotojams būtų išduodami tinkami registracijos lapai);
- visų vairuotojų pateiktų pranešimų apie gedimus ir veiksmų, kurių buvo imtasi problemoms išspręsti, įrašus (įskaitant atitinkamas datas);
- išsamią informaciją apie visus smulkius ir stambius remonto darbus, įskaitant pažeistas ir pakeistas plombas;
- sistemą, skirtą patikrinti, ar tachografuose nėra gedimų ar jie nėra tyčia pažeisti (pavyzdžiui, ar nėra sumontuotų nelegalių laidų, šablonų, blokavimo įtaisų ir pan.) ir registruoti, kad patikros buvo atliktos; ir
- prireikus skaitmeninių tachografų pranešimus arba sertifikatus apie „negalėjimą perkelti duomenų“.

Greičio ribotuvų stebėsenos sistema

Turėtų būti įdiegtos stebėsenos procedūros, skirtos patikrinti, ar greičio ribotuvas visada veikia tinkamai, nes priešingu atveju gali kilti pavojus kelių eismo saugumui. Sistema turėtų patikrinti:

- montavimo datą;
- greičio ribotuvo plokštelės padėtį ir jos duomenų tikslumą;
- greičio ribotuvo veikimo sutrikimus ir atliktų patikrų įrašus, pavyzdžiui, patikrinti, ar sumontuotų padangų dydis atitinka plokštelėje nurodytus duomenis;
- ar tachografo įrašas įrodo, kad transporto priemonė neviršijo leistino greičio; ir
- visus vairuotojų pateiktus pranešimų apie gedimus, susijusius su greičio ribotuvų veikimo sutrikimais, ir veiksmus, kurių buvo imtasi problemoms išspręsti, įrašus (įskaitant atitinkamas datas).

Pastaba: jei pastebėjote prietaiso veikimo sutrikimų arba greičio viršijimo požymių,

turėtumėte kuo greičiau aptarti tai su atitinkamu vairuotoju ir imtis tinkamų veiksmų, kad greičio viršijimas nepasikartotų.

Vairuotojų darbo valandos ir tachografų registracijos sistema

Kelių eismo saugumo sumetimais labai svarbu, kad galėtumėte įrodyti, jog jūsų vairuotojai laikosi vairuotojų darbo valandų taisyklių. Turi būti įdiegta gera stebėsenos ir kontrolės sistema. Tachografų įrašai suteikia daug naudingos informacijos apie transporto priemones ir jų naudojimą, todėl labai svarbu, kad suprastumėte tachografų įrašuose esančią informaciją.

Naudojant skaitmeninius tachografus, reikia atsisiųsti duomenis iš skaitmeninio tachografo vairuotojo kortelių ir transporto priemonėje įrengtos tachografo sistemos. Tai padės patobulinti analizės metodus, tačiau tam reikalingi kitokie administraciniai procesai nei analoginių tachografų įrašų atveju. Labai svarbu, kad jūsų sistema veiktų tinkamai ir apimtų šiuos dalykus:

- Tachografų registracijos lapų (diagramų) ir skaitmeninių tachografų popieriaus ritinių išdavimas

Turėtų būti vedamas registras, kuriame būtų išsamiai nurodyta:

- išduotų registracijos lapų ir (arba) popieriaus ritinių kiekis ir tipas (t. y. markė ir tipo patvirtinimo numeris); ir
- vairuotojo vardas ir pavardė ir registracijos lapų arba popieriaus ritinių išdavimo data.

PATARIMAS

Išmokite skaityti ir aiškinti tachografų įrašus.

- Tachografų registracijos lapų (diagramų) ir skaitmeninių tachografų spaudinių gražinimas

Turėtų būti vedamas registras, kuriame būtų išsamiai nurodyta:

- registracijos lapų arba spaudinių gražinimo data ir laikas; ir
- bet kokia kita svarbi informacija, įskaitant spaudinių skaičių, kiekvieno registracijos lapo ir (arba) spaudinio datą, spausdinimo priežastį ir visa kita, kas neįprasta (pavyzdžiui, pažeistus ar sugadintus registracijos lapus, trūkstamus registracijos lapus ir pan.).

Specialieji skaitmeninio tachografo reikalavimai

- Skaitmeninių tachografų vairuotojų kortelių tikrinimas ir duomenų atsiuntimas iš jų

Transporto vadybininkas (arba kitas paskirtas asmuo) turėtų užtikrinti, kad duomenys iš vairuotojų kortelių būtų atsiunčiami ne rečiau kaip kas 21 dieną ir pakankamai dažnai, kad duomenys nebūtų prarasti. Taip vežėjas galės gauti išsamią vairuotojų veiklos ataskaitą. Skaitmeninių tachografų vairuotojo kortelėse daugumos tipų operacijų atveju galima išsaugoti iki 28 dienų duomenis. Kortelei užsipildžius, įrašai bus daromi vietoj seniausių įrašų.

Reikėtų reguliariai tikrinti skaitmeninių tachografų korteles ir perkelti jų duomenis, ypač ne visą darbo dieną dirbančių vairuotojų ir vairuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, atveju, kad būtų patvirtinta, jog kortelė yra galiojanti ir kad vairuotojai turi pakankamai laiko jiems pavestoms užduotims atlikti.

PATARIMAS

Perkelkite duomenis iš vairuotojo kortelės ne rečiau kaip kas tris savaites, o iš transporto

- **Skaitmeninių duomenų parsisiuntimas iš skaitmeninių tachografų (transporto priemonės bloko)**

Transporto vadybininkas (arba paskirtas asmuo) turėtų užtikrinti, kad duomenys iš skaitmeninių tachografų būtų parsisiunčiami reguliariai bent kartą per tris mėnesius, naudojant įmonės kortelę. Taip bus užtikrinta, kad jokie duomenys nebus prarasti.

Duomenų perkėlimas taip pat padės vežėjui užtikrinti skaitmeninių tachografų kortelėse sukauptų duomenų išsamumą ir tikslumą bei imtis skubių taisomųjų veiksmų bet kokioms problemoms spręsti. Tachografas registruos visą važiavimą ir nustatys visas naudotas vairuotojo korteles bei reišus, kuriuose kortelė nebuvo naudojama.

Be vairuotojo veiklos, į transporto priemonės bloko tachografo duomenis bus įtraukta ir tokia informacija, kaip tachografo užfiksuoti „įvykiai“ ir „gedimai“. Į juos reikėtų atsižvelgti atliekant įprastinę įrašų analizę.

- **Skaitmeninių tachografų atrakinimas ir užrakinimas naudojant įmonės kortelę**

Įmonės kortelės skirtos padėti vežėjams tvarkyti skaitmeninius duomenis. Jos yra „raktas“, leidžiantis vežėjams identifikuoti skaitmeniniuose tachografuose įrašytus duomenis, gautus transporto priemonei esant jų žinioje, ir užkirsti kelią neįgaliesiems asmenims juos atsisiųsti.

- **Skaitmeninių duomenų saugojimas**

Iš skaitmeninių tachografų ir iš skaitmeninių tachografų vairuotojų kortelių perkeltus duomenis turite saugoti mažiausiai vienus metus.

Kad būtų patvirtintas duomenų autentiškumas, jie turi būti saugomi atsisiųstu formatu, o vežėjai turi užtikrinti, kad jų arba bet kurios sutartinės trečiosios šalies agentūros naudojama įranga atitiktų šį reikalavimą. Atsisiųstų duomenų skaitmeninis parašas turi būti nepažeistas.

Duomenis galite saugoti ne verslo centre, pavyzdžiui, analizės biuro serveryje, jei jie gali būti lengvai pasiekiami (pavyzdžiui, e. paštu).

Jums reikės saugios duomenų saugojimo sistemos, kurioje būtų atsarginių kopijų kūrimo ir atkūrimo po avarijos funkcijos.

- **Skaitmeninių duomenų analizė**

Skaitmeniniams duomenims, atsisiųstiems iš skaitmeninių tachografų ir vairuotojo kortelių, analizuoti reikalinga IT įranga ir programinė įranga. Ši įranga gali būti sumontuota vežėjo patalpose, kad vežėjas arba jo darbuotojai galėtų atlikti analizę.

Analizę ne vietoje gali atlikti ir trečioji šalis. Analizuojant duomenis laikomasi tų pačių tachografo registracijos lapų (diagramų), kurie naudojami analoginių tachografų atveju, tikrinimo taisyklių. Tačiau skaitmeniniai duomenys turi būti prieinami bet kuriam verslo centro asmeniui, įgaliotam juos tikrinti. Pirminiai duomenys taip pat turi būti pateikti vykdymą užtikrinančiam pareigūnui jo prašymu.

Analoginių duomenų analizė

- **Tachografo registracijos lapų (diagramų) tikrinimas**

Turėtumėte paskirti kompetentingą asmenį, atsakingą už registracijos lapų (diagramų) tikrinimą arba analizę. Šis asmuo gali būti transporto vadybininkas, kitas darbuotojas arba nepriklausomas rangovas. Reikėtų nedelsiant gražinimo metu patikrinti registracijos lapus (arba diagramas), ar juose nėra akivaizdžių klaidų, ir kuo greičiau išanalizuoti. Konkretūs elementai, kuriuos reikia patikrinti, ar nėra praleidimų ar klaidų, yra šie:

Centriniame lauke

Patikrinkite:

- vairuotojo vardą ir pavardę;
- data (-as);
- išvykimo ir atvykimo vietas ir ridos skaitiklio rodmenis;
- transporto priemonės registracijos numerį (įskaitant bet kokią privalomą transporto priemonės informacijos pakeitimą kitoje registracijos lapo pusėje).

Įrašymas

- Patikrinkite, ar teisingai naudojamas režimo perjungimo mechanizmas.
- Atkreipkite dėmesį į bet kokius įrašymo trukdžius, pvz., sulenktą įrašymo adatą, elektros tiekimo trikdžius, atidarytą tachografo korpusą ir trūkstantus kilometrus (įskaitant visus ridos skaitiklio rodmenų ir (arba) atstumo sekimo bendros sumos arba tarp miestų užfiksuotų atstumų neatitikimus).

Registracijos lapai

Patikrinkite registracijos lapus, kad įsitikintumėte, jog įrašuose (arba rankiniu būdu padarytuose įrašuose) nurodytas laikas, kada vairuotojas pradėjo darbą ir ar jis laikėsi visų poilsio, pertraukų ir važiavimo laikotarpių, taip pat greičio ribotuvo nustatymų. Taip pat reikėtų patikrinti, ar vairuotojai neviršija leistino greičio. Registracijos lapuose pateiktą informaciją galima ir reikia palyginti su kitais atitinkamais dokumentais, pavyzdžiui, darbo laiko apskaitos žiniaraščiais (arba darbo ir (arba) kelionės lapais), siekiant patikrinti bet kokius neatitikimus, susijusius su darbo pradžios ir pabaigos laiku, įlaipinimo ar išlaipinimo (ypač keleivinių transporto priemonių atveju) arba pakrovimo ir pristatymo (ypač krovinių transporto priemonių atveju) vieta ir laiku, sustojimu nakvynei ir nuvažiuotu atstumu.

PATARIMAS

Išmokite skaityti ir aiškinti tachografo registracijos lapus

Analoginiai ir skaitmeniniai įrašai. Bendros temos

● Vairuotojo įrašų analizės registras

Turėtumėte registruoti ir analoginių, ir skaitmeninių tachografų įrašų analizę ir rezultatus. Tai gali būti priežastys, dėl kurių tam tikri reisai nebuvo baigti pagal pradinį tvarkaraštį (pavyzdžiui, dėl nenumatytų gedimų arba oro sąlygų ar eismo problemų) ir ar tokiu atveju vairuotojas pasirašė kitoje registracijos lapo arba spaudinio pusėje.

● Trikčių ir pažeidimų (ir rimtų, ir smulkių) sąrašo sudarymas

Turėtumėte išvardyti visas vairuotojų darbo valandas ir įrašus apie pažeidimus, susijusius su kiekvienu vairuotoju ir transporto priemone (įskaitant greičio viršijimo atvejus ir tachografo gedimus), kurias nustatėte analizės metu.

Turėtumėte būti nustatę tvarką, kaip greitai supažindinti su šiuo sąrašu asmenį, atsakingą už transporto įmonės veiklą (profesinės kompetencijos pažymėjimo turėtoją, vežėją arba kontroliuojantį direktorių).

- **Vairuotojų stebėseną ir mokymas**

Siekdami užtikrinti kelių eismo saugumą, turėtumėte įdiegti sistemą, kuri leistų apklausti vairuotojus, kai nustatomos problemos ir pažeidimai, kad galėtumėte juos aptarti ir pasirūpinti tinkama informacija ir mokymu ir prireikus skirti nuobaudas.

Užtikrinkite, kad:

- su kiekvienu vairuotoju būtų elgiamasi teisingai, sąžiningai ir be išankstinio nusistatymo;
- visa pateikta informacija būtų susijusi su konkrečia problema;
- bet koks sutartas mokymas būtų susijęs su nustatytais pažeidimais ar problemomis;
- būtų taikoma drausminė procedūra, skirta pakartotinai nusižengusiems vairuotojams; ir
- būtų registruojami bet kokie su vairuotoju susiję veiksmai ar pradėta mokymo programa.

ATMINKITE

Kiekvieno vairuotojo įrašai turi būti saugomi chronologine (datos) tvarka.

Įrašų pagal Darbo laiko direktyvą tvarkymas ir saugojimas

Teisės akte nustatyta, kad privalote registruoti visų darbuotojų, įskaitant mobiliuosius darbuotojus, dirbtas valandas. Tai gali būti labai paprasta forma, pavyzdžiui, taikant įprastą darbo užmokesčio sistemą.

Šie įrašai turėtų būti saugomi bent dvejus metus nuo atitinkamo laikotarpio pabaigos.

Jei jūsų paprašytų, turite galėti įdarbintiems vairuotojams ir kitiems darbuotojams pateikti dirbtų valandų apskaitos dokumentų kopijas. RSA gaires dėl darbo laiko reikalavimų galima rasti RSA interneto svetainėje www.rsa.ie.

3 skyrius

Autobusų ir sunkvežimių vairuotojų stebėseną ir priežiūrą

Vairuotojai

Šiame skyriuje daugiausia dėmesio skiriama vairuotojams ir pateikiami geriausios praktikos patarimai dėl įdarbinimo, vairuotojų pažymėjimų tikrinimo ir mokymo. Jame taip pat pateikiama geriausios praktikos patarimų, kaip naudotis agentūrų vairuotojų ir subrangovų paslaugomis, kartu aiškiai nurodant jūsų teisinę padėtį.

PATARIMAS

Atidžiai apsvarstykite vairuotojų įdarbinimo klausimą.

Vairuotojų įdarbinimas

Vairuotojas yra transporto įmonės veidas visuomenei. Todėl jūsų verslui labai svarbu kruopščiai atrinkti vairuotojus. Tobulinkite ir reguliariai peržiūrėkite vairuotojų atrankos ir įdarbinimo procedūrą, kad nesamdytumėte problemų keliančio vairuotojo arba vairuotojo, kuris taptų jūsų transporto priemonių parko kliuviniu.

Atidžiai peržiūrėkite ir patikrinkite visą vairuotojo prašyme pateiktą informaciją. Kalbant apie kelių eismo saugumą, įdarbinant naują vairuotoją svarbu atkreipti dėmesį į jo vairavimo būdą, mąstyseną ir eismo įvykių istoriją. Rašytiniame pareigybės aprašyme ir pokalbio metu turėtumėte labai aiškiai nurodyti, kad skiriate daug dėmesio saugiam, atsakingam vairavimui ir apskritai eismo saugumui.

Į įdarbinimo procesą visada įtraukite vairavimo egzaminą. Egzamino metu turėtų būti atliekama transporto priemonės apžiūra prieš važinimą ir vertinami transporto priemonės manevravimo, vairavimo, stabdymo ir važinavimo atbuline eiga įgūdžiai. Taip pat reikėtų būti mandagiems kitų eismo dalyvių atžvilgiu.

Atidžiai apsvarstykite vairavimo egzamino rezultatus.

Kruopščios vairuotojų atrankos nauda

Įdiegus tinkamą vairuotojų atrankos procesą galima gauti daug naudos, įskaitant:

- mažesnį avarijų ir įvykių skaičių;
- mažesnę vairuotojų kaitą;
- didesnę vairuotojų pasitenkinimą;
- didesnę klientų pasitenkinimą;
- didesnę pelningumą.

Vairuotojų pažymėjimų tikrinimas

Jūs, kaip vežėjas, privalote įsitikinti, kad jūsų samdomi vairuotojai turi galiojančius autobuso ar sunkvežimio, kurį jie vairuos, vairuotojo pažymėjimus, kad būtų išvengta vairavimo pažeidimo ir galbūt transporto priemonės draudimo negaliojimo.

Turėtų būti įdiegta griežta sistema, leidžianti nuodugniai ir dažnai tikrinti kiekvieno vairuotojo pažymėjimą, kad būtų išvengta licencijavimo teisės aktų pažeidimų. Tai galima įrašyti į vairuotojo darbo sutartį, kad, kai vairuotojas įsidarbina, nekiltų problemų paprašyti jo pateikti pažymėjimą, kad būtų galima jį patikrinti ir nukopijuoti. Visada turėtumėte patikrinti, ar galioja savarankiškai dirbančio vairuotojo (pvz., agentūros pasiūlyto vairuotojo) pažymėjimas. Nacionalinė vairuotojo pažymėjimų tarnyba (angl. *National Driver Licence Service*, NDLS) yra vairuotojo pažymėjimus išduodanti institucija. Darbdaviai galėtų paprašyti savo darbuotojo paprašyti vairuotojo pažymos (patvirtinto išrašo iš vairuotojų registro) iš NDLS (nemokamai) ir perduoti ją darbdaviui, jei jis sutiktų. Vairuotojo pažyma trečiajai šaliai ir (arba) darbdaviui nebus teikiama.

Yra žinoma atvejų, kai vairuotojai ir toliau vairuoja nepaisant to, kad teismas atėmė teisę vairuoti. Turėtumėte patikrinti vairuotojo pažymėjimo (-ų) originalą (-us), o ne fotokopiją (kurioje gali būti pakeitimų).

Patikrinkite visus duomenis, visų pirma vardą ir pavardę, adresą, išdavimo numerį, teisę (transporto priemonių kategorijos), ir galiojimo pabaigos datą. RSA rekomenduoja kiekvieną kartą, kai tikrinte vairuotojo pažymėjimą, pasilikti jo fotokopiją ir laikyti ją biuro byloje.

PATARIMAS

Dažnai tikrinkite vairuotojo pažymėjimus.

Patys sprendžiate, kaip dažnai tikrinti vairuotojo pažymėjimą, tačiau tikrai turėtumėte nuodugniai patikrinti, kai vairuotojas įsidarbina pirmą kartą ir prieš jam pradėdant vairuoti bet kokią transporto priemonę. Po to rekomenduojame reguliariai (maždaug kas šešis mėnesius arba pan.) tikrinti vairuotojo pažymėjimą, kad būtų galima atidžiai stebėti esamą padėtį. Jei vairuotojas delsia pateikti vairuotojo pažymėjimą, jo

pasiteisinimai gali reikšti, kad yra problema.

Skaitmeninių tachografų vairuotojo kortelės

Skaitmeninio tachografo vairuotojo kortelė nėra teisės vairuoti įrodymas.

Tačiau be skaitmeninio tachografo vairuotojo kortelės vairuotojas negali teisėtai vairuoti transporto priemonės, kuriai taikomos ES vairuotojų valandų taisyklės, jei transporto priemonėje sumontuotas skaitmeninis tachografas.

Laikantis teisės aktų reikalavimų, vairuotojų kortelės turi būti reguliariai tikrinamos ir jų duomenys parsisiunčiami.

PATARIMAS

Atkreipkite dėmesį į vairuotojo kortelės galiojimo pabaigos datą.

Vairuotojo profesinės kompetencijos pažymėjimas

2008 m. rugsėjo mėn. visoje ES buvo įvestas profesionalių miesto ir tolimojo susisiekimo autobusų bei sunkvežimių vairuotojų kvalifikacijos reikalavimas - vairuotojo profesinės kompetencijos pažymėjimas (PKP) profesionaliems miesto autobusų vairuotojams, o nuo 2009 m. rugsėjo mėn. - profesionaliems sunkvežimių vairuotojams.

Be vairuotojo pažymėjimo, vairuotojai privalo turėti vairuotojo PKP. Airijoje Kelių eismo saugumo tarnyba yra atsakinga už vairuotojo PKP proceso valdymą.

Nauji vairuotojai, kurie vairuotojo pažymėjimą įgyja po atitinkamų įgyvendinimo datų (ir ketina dirbti vairuotoju), turi įgyti pradinę vairuotojo PKP kvalifikaciją. Tam reikia baigti keturių etapų kvalifikacijos vertinimo procesą, į kurį įeina ir vairavimo egzaminas. Vairuotojai, kurie įgyvendinimo dieną arba iki jos turėjo vairuotojo pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti atitinkamos kategorijos transporto priemones, turi „įgytas teises“ į vairuotojo PKP. Visi vairuotojai (naujai įgiję kvalifikaciją ir turintys įgytas teises) privalo kas penkerius metus išklaudyti 35 valandų kursą (5 PKP mokymo moduliai - viena mokymo diena per metus) vairuotojo PKP kvalifikacijai atnaujinti. Vairuotojas, turintis teisę vairuoti ir autobusą, ir sunkvežimį, turi išklaudyti 42 valandų (6 PKP mokymo moduliai) kursą, kad ir toliau galėtų vairuoti abiejų kategorijų transporto priemones. Išsami informacija pateikiama RSA interneto svetainėje www.rsa.ie.

Vairuotojų mokymo nauda

Baigęs tinkamą mokymo kursą, vairuotojas turėtų gebėti:

- atlikti veiksmingas išorines transporto priemonės apžiūras;
- vairuoti saugiau nei vairuotojas, kuris nėra išklauses tinkamo mokymo kurso;

- dirbti veiksmingiau nei vairuotojas, kuris nėra išklaušęs tinkamo mokymo kurso;
- prisidėti prie bendro jūsų pelningumo;
- atlikti rizikos vertinimus ir suprasti rizikos valdymą;
- teikti geras klientų aptarnavimo paslaugas; ir
- prisidėti prie teigiamo jūsų transporto įmonės įvaizdžio.

Vežėjas, nuo pat mokymo pradžios skirdamas dėmesį eismo saugumui, padės vairuotojams suprasti, kad saugumas ir patikimumas yra prioritetai.

Kokio mokymo reikia?

Mokymas turėtų apimti visus vairuotojų darbo aspektus, o jūs turėtumėte įdiegti sistemą kiekvienai atskirai atliekamai pareigai.

RSA rekomenduoja kiekvieną sistemą ir procedūrą išdėstyti nurodymų vadove, kad visi, pradedant vairuotoju, instruktoriumi ir baigiant aukščiausia vadovybe, tiksliai žinotų, kokią procedūrą reikia atlikti vykdant kiekvieną užduotį ir bet kada galėtų ja remtis.

PATARIMAS

Parenkite savo darbuotojams skirtą mokymo vadovą.

Veiklos nurodymų vadovas turėtų apimti šias sritis:

- konkrečių vežėjo naudojamų transporto priemonių tvarkymą;
- vairuotojų darbo laiką ir įrašų tvarkymą (įskaitant atitinkamus teisės aktus);
- transporto priemonių techninės priežiūros procedūras ir sistemas;
- saugos priemones (prieš vairavimą, vairuojant ir po vairavimo), pvz., išorines apžiūras;
- tinkamą greičio pasirinkimą;
- saugų, patikimą ir teisėtą pakrovimą;
- saugų ir patikimą transporto priemonių statymą (tiek jūsų įmonės teritorijoje, tiek kitur);
- saugų degalų pripildymą;
- vairuotojo elgseną;
- įmonės procedūras ir administravimą;
- žinias apie maršrutą; ir
- sienos kirtimo formalumų tvarkymą.

Taip pat galite nurodyti tinkamas procedūras, kurių reikia laikytis:

- staigiais kritiniais atvejais;
- kai sustabdo ir tikrina vykdymą užtikrinantys pareigūnai;
- sustojus nakvynei; ir
- keliaujant užsienyje.

Pastaba. Mokymo programos skirtos ne tik naujiems vairuotojams. Kiekvienam vairuotojui turėtumėte rengti žinių atnaujinimo kursus, geriausia - kasmet. Taip pat turėtumėte rengti specialius mokymus vairuotojams, kurie keičia transporto priemonės tipą arba kuriems pavesta kitokia vežimo operacija.

Vairuotojo vadovas (arba žinynas)

Rekomenduojame parengti vairuotojo vadovą (arba žinyną):

- kuriame būtų aiškiai ir išsamiai paaiškinta, kaip vairuotojas turėtų atlikti visas pareigas;
- kuriuo būtų lengva naudotis; ir
- kuriame būtų pateikti aiškūs praktiniai darbo nurodymai, ypatingą dėmesį skiriant saugos procedūroms.

PATARIMAS

Darbo nurodymus pateikite vairuotojams skirtame vadove.

Gera praktika yra įtraukti vairuotojus į vadovo rengimą, kad jie noriai juo naudotųsi. Turėtumėte reguliariai atnaujinti vadovą, kad jis išliktų aktualus ir netaptų toks pasenęs, kad vairuotojai jo nebenaudotų.

Vairuotojo vadovo (žinyno) turinys

RSA rekomenduoja vairuotojo vadove pateikti informaciją apie:

- **transporto priemonę** - kasdienė transporto priemonės patikra ir bendras naudojimas, transporto priemonės dokumentų naudojimas ir patarimai, kaip pranešti apie defektus;
- **tachografa** - prietaiso naudojimas, įrašų vedimas ir registracijos lapų grąžinimas, vairuotojo kortelių atsisiuntimas;
- **vairuotoją** - klientų pasitenkinimo užtikrinimas ir tai, kaip vairuotojas turėtų elgtis įvairiose situacijose (pvz., vykdymą užtikrinantiems pareigūnams atliekant patikrinimą kelyje ar techninę apžiūrą);

- **vairavimą** - saugaus ir patikimo vairavimo technikos, vairavimo valandų ir pertraukų nurodymai, taip pat patarimai, kaip laikytis transporto priemonės tipui ir keliui būdingo didžiausio leistino greičio ir važiuoti nedideliu greičiu esant nepalankioms oro ar kelio sąlygoms; ir
- **valdymą** - procedūras, kurių reikia laikytis įvykus konkrečioms įvykiams (pvz., avarijoms), formų pildymas, registro pildymas ir bendras administravimas (pranešimas apie susirgimą ir pan.).

Turėtumėte pasirūpinti, kad visi nauji darbuotojai gautų asmeninį vadovo egzempliorių ir kad su juo būtų supažindinti per pirminį mokymą. Kad paskatintumėte vairuotojus perskaityti vadovą ir juo naudotis, rekomenduojame į mokymo programą įtraukti jo turinio testą. Taip pat galite kas ketvirtį surengti susirinkimus, kuriuose būtų aptariamose konkrečios iš vadovo paimtos temos.

Rekomenduojame paprašyti vairuotojų pasirašyti, kad jie gavo vadovą, ir patvirtinti, kad jie susipažino su jo turiniu ir laikysis jame pateiktų nurodymų. Tokiu būdu, jei vairuotojas nuolat nesilaiko nurodymų, galite aptarti vadovą per vairuotojo veiklos vertinimą.

Vairuotojų veiklos vertinimas

Svarbu stebėti vairuotojų darbą, nes tai padeda palaikyti gerus darbo santykius. Tai turėtų padėti pagerinti vairuotojų kelių eismo saugumo rodiklius ir sumažinti jūsų įmonės transporto priemonių avaringumą.

Pasibaigus vairuotojo bandomajam laikotarpiui turėtų būti atliekamas jo veiklos vertinimas, kad būtų galima nuspręsti, ar vairuotojas turėtų būti patvirtintas nuolatiniam darbui. Tačiau bent kartą per metus taip pat turėtumėte atlikti visų vairuotojų veiklos vertinimą.

Nuobaudos ir skatinimo priemonės

Jūsų įmonės vadovybė gali apsvarstyti galimybę sukurti sistemą, pagal kurią būtų skatinama už geresnius nei numatyta veiklos rezultatus, arba skiriamos nuobaudos už prastus veiklos rezultatus.

Įrašas apie bet kokią nuobaudą ar paskatinimą turėtų būti saugomas vairuotojo asmens byloje. Nuobaudų ir skatinimo priemonių tikslas - motyvuoti ir pakelti nuotaiką, parodydamas, kad darbdaviui rūpi geri ir blogi darbo rezultatai ir kad jis juos pastebi. Tačiau finansinis skatinimas niekada neturėtų reikšti, kad vairuotojas gali uždirbti daugiau pažeisdamas įstatymus.

ATMINKITE

- Prieš pradėdant taikyti bet kokią nuobaudų ar skatinimo sistemą, ji turėtų būti paaiškinta visiems darbuotojams.
- Darbuotojai gali būti skatinami tiek kolektyviai, tiek individualiai, tačiau nuobaudos (arba baudos) turėtų būti skiriamos tik individualiai.
- Su nuvažiuotu atstumu ir (arba) pervežtų krovinių kiekiu susiję mokėjimai negali būti atliekami, jei jie gali kelti pavojų kelių eismo saugumui arba skatinti

pažeidinėti vairuotojų darbo laiko taisykles.

Agentūrų vairuotojų pasitelkimas

Kai vairuotojų paslaugoms teikti reikia pasitelkti agentūrą, svarbu visas vairuotojų laikinojo įdarbinimo sąlygas nurodyti su agentūra sudarytoje privalomoje sutartyje.

Šios sąlygos turėtų apimti:

- nurodymų vairuotojui davimą;
- transporto priemonės ir bet kokios įrangos ar turto naudojimą; ir
- tachografo registracijos lapų grąžinimą.

Taip pat turėtumėte įsitikinti, kad agentūroje yra nustatyta tinkama vairuotojų pažymėjimų tikrinimo tvarka ir kad galite asmeniškai patikrinti pateiktus vairuotojo pažymėjimus ir jų skaitmeninio tachografo vairuotojo korteles (taip pat turėti prieigą prie kortelės, kad įsitikintumėte, jog vairuotojas turi pakankamai laiko važiuoti ir yra padaręs reikiamas pertraukas ir pailsėjęs, kad galėtų atlikti pareigas, kurias norite pavesti vairuotojui).

PATARIMAS

Prieš pasitelkdami agentūrų vairuotojus pervežimo paslaugoms atlikti, patikrinkite jų vairuotojo pažymėjimus ir vairavimo laiko, pertraukų ir pailsėjimo įrašus.

Kai agentūros vairuotojai buvo įdarbinti vairuotojo pareigoms, vežėjai privalo užtikrinti, kad būtų grąžinti registracijos lapai. Skaitmeniniai duomenys turėtų būti atsisiunčiami iš vairuotojo tachografo kortelės.

Turėtų būti sudaryta sutartis, užtikrinanti registracijos lapų ir bet kokių duomenų spaudinių grąžinimą per reikalaujamą laikotarpį. Net ir laikantis tokios tvarkos gali nutikti taip, kad tachografo registracijos lapų originalai per nustatytą laiką negrąžinami vežėjui.

Todėl rekomenduojame, kad:

- jūs (vežėjas) pasidarytumėte agentūros vairuotojų registracijos lapo (-ų) fotokopiją ir (arba) atsisųstumėte vairuotojo kortelės įrašą;
- vairuotojas saugotų originalą (-us), kad įvykdytų EB Reglamento 3821/85 15 straipsnio 7 dalies nuostatų reikalavimą dėl įrašų pateikimo vykdymą užtikrinančiam pareigūnui jo prašymu; ir
- jūs (vežėjas) pasirūpintumėte, kad vairuotojas arba agentūra per nustatytą laikotarpį grąžintų registracijos lapą.

Subrangovų pasitelkimas

Kiekviena transporto įmonė privalo užtikrinti, kad visi pagal subrangos sutartis dirbantys vežėjai turėtų visas licencijas naudoti savo transporto priemones ir vairuotojus.

Prieš pavesdami darbą kitam vežėjui subrangos pagrindais, turėtumėte tinkamai išsiaiškinti subrangovo teisėtumą, tinkamumą ir patikimumą. Tai galite padaryti paprašę, kad subrangovas atsiųstų jums atitinkamas rekomendacijas ir duomenis apie savo vežėjo licenciją. Taip pat rekomenduojame su juo sudaryti ir pasirašyti tinkamą sutartį.

Kokią įtaką man, kaip darbdaviui, turi Kelių transporto darbo laiko taisyklės?

RSA paskelbė atskirą vadovą apie asmenų, dirbančių kelių transporto sektoriuje, darbo laiko direktyvos reikalavimus ir jos taikymą vairuotojams, kuriems taikomos vairuotojų darbo laiko taisyklės.

Pagal šias taisykles vežėjai privalo registruoti visų „mobiliųjų darbuotojų“ darbo laiką. Šio vadovo kopiją galima gauti Kelių eismo saugumo tarnyboje adresu www.rsa.ie.

PATARIMAS

Naudokitės brošiūra apie asmenų, dirbančių kelių transporto sektoriuje, darbo laiko direktyvą, kurią galima rasti RSA interneto svetainėje www.rsa.ie.

Transporto sektoriuje dirbantiems darbuotojams, kuriems netaikomos ES vairuotojų darbo laiko taisyklės ir Direktyva dėl darbo laiko kelių transporto sektoriuje, taikomos Darbo laiko organizavimo įstatymo (angl. *Organisation of Working Time Act*) nuostatos.

Darbuotojai turėtų pasitarti su darbdaviu, kokios konkrečios darbo laiko taisyklės jiems taikomos. Darbdaviai turi tinkamai registruoti savo darbuotojų darbo laiką, atostogas ir pan.

Daugiau informacijos apie Darbo laiko organizavimo įstatymą galima gauti iš Darbo santykių komisijos (angl. *Workplace Relations Commission*) telefonu 1890 80 80 90.

Sauga svarbiausia

Eismo dalyviai ir pėstieji daug tikisi iš profesionalaus vairuotojo. Sauga yra gyvybiškai svarbi. Todėl turėtumėte skirti ypatingą dėmesį saugiam vairavimui ir deramam eismo situacijos vertinimui užtikrinti.

Vairuotojai turėtų būti aprūpinti visa kelionei reikalinga įranga ir asmeninės apsaugos priemonėmis arba turėti galimybę jomis naudotis. Visi vairuotojai turėtų gauti gerai matomą striukę, kurią turėtų dėvėti dirbdami ir vairuodami. Pasitarkite su Sveikatos ir saugos tarnyba (angl. *Health and Safety Authority*) dėl darbo vietos saugos reikalavimų.

Alkoholis ir narkotikai

Galbūt manote, kad visiems darbuotojams akivaizdu, jog alkoholio ar narkotikų vartojimas prieš pradėdant vairuoti gali turėti katastrofišką poveikį visai transporto įmonei. Nepaisant to, labai svarbu, kad vadovybė visiems darbuotojams aiškiai išdėstytų tokių veiksmų pasekmes ir sankcijas (įskaitant galimą atleidimą iš darbo), kurios bus taikomos asmenims, jei bus nustatyta, kad jie vartoja šias medžiagas.

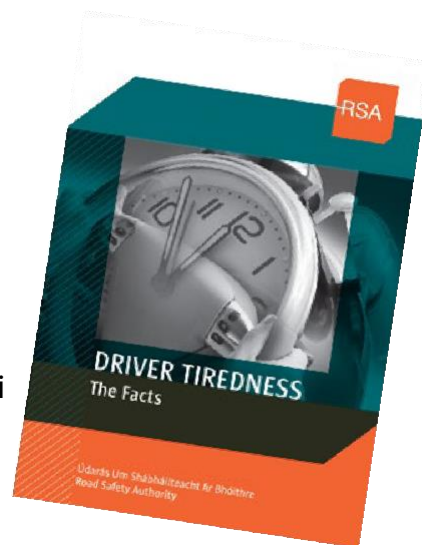
Vairuotojai, kurie darbą pradeda anksti ryte, ypač rizikuoja, nes jų organizme gali būti likę alkoholio nuo vakar vakaro.

Vairuotojo nuovargis

Visiems atsakingiems vežėjams nerimą kelia tai, kad jų krovininė ar keleivinė transporto priemonė gali patekti į prie vairo užmigusio ar pernelyg pavargusio vairuotojo sukeltą eismo įvykį, per kurį gali žūti žmonių.

Žinoma, protingi vežėjai padarys viską, ką gali, kad išvengtų tokių nelaimių, stebėdami vairuotojų darbo valandas ir vesdami jų apskaitą, naudodamiesi šiame vadove pateiktomis sistemomis. Įmonės dažnai turi daugiau galimybių kontroliuoti savo darbo grafikus, nei pripažįsta ar tai daro.

Jūsų, kaip vežėjo, pareiga yra įsitikinti, kad jūsų vairuotojai, pradėdami darbą, yra tinkamai pailsėję ir kad vairuodami jie nepavargsta. Tai taip pat būdinga ir neįdarbintiems vairuotojams. Keletas veiksnių, kurie gali prisidėti prie vairuotojų pervargimo ir nesaugaus vairavimo, yra šie: nepakankamas poilsis prieš kelionę ir jos metu, ilgos darbo valandos, važiavimas naktį, transporto priemonių pakrovimas ir iškrovimas, važiavimas po pietų, poilsis ne namuose, sunkvežimio vibracija, nepatogios sąlygos kabinoje ir pan.

Pagrindiniai kovos su vairuotojų nuovargiu principai yra šie:

- planuoti grafikus taip, kad vairuotojai miegotų ir ilsėtųsi tada, kai jiems to labiausiai reikia ir kai tai duoda daugiausia naudos (pvz., naktį);
- grafikuose numatyti laiko tipiniams vėlavimams ir trikdžiams;
- kompensuoti vairuotojams nuolatinį naktinio miego trūkumą pertraukomis tarp grafikų;
- subalansuoti ilgas vienos dienos pamainas, suteikiant daugiau poilsio pamainos pabaigoje ir suplanuojant trumpesnę pamainą kitą dieną; ir

- suprasti, kad grafike reikia atsižvelgti į kasdienio gyvenimo poreikius, pavyzdžiui, maitinimąsi, pertraukas, vykimą į bazę ir iš jos, šeimos gyvenimą ir pan.

RSA išleido knygelę apie vairuotojų nuovargį, kurią galima atsisiųsti iš www.rsa.ie.

4 skyrius

Transporto priemonių įrašų tvarkymas

Šiame skyriuje pateikiami geriausios praktikos patarimai, kaip tvarkyti transporto priemonių įrašus. Norint efektyviai valdyti bet kokią transporto įmonę, labai svarbu, kad dokumentai būtų tvarkingi.

Transporto priemonės stebėseną

Rekomenduojame sukurti failų sistemą, kurioje kiekvienai transporto priemonei būtų skirtas atskiras aplankas.

Aplanke turėtų būti visi su ta transporto priemone susiję dokumentai, pavyzdžiui, techninių duomenų pažymos ir bandymų sertifikatai, registracijos dokumentas, tachografo kalibravimo arba kas dvejus metus atliekamų patikrų pažymėjimai ir pan.

Taip pat rekomenduojame sukurti išankstinio planavimo sistemą (rankinę arba elektroninę), kurioje būtų nurodytos būsimos datos, susijusios su bandymais, tachografo patikra, transporto priemonės techninė priežiūra ir pan.

Taip pat turėtumėte įsitikinti, kad transporto priemonėse esantys vežėjo licencijos diskai naudojami teisingai. Diskai visada turėtų būti rodomi ant transporto priemonių priekinio stiklo.

PATARIMAS

Sukurkite kiekvienos transporto priemonės failą.

Vairuotojo teikiamos defektų ataskaitos

Privalote įdiegti patikimą sistemą, kad vairuotojai galėtų nedelsdami (tiek žodžiu, tiek raštu) pranešti apie visus su transporto priemone susijusius defektus.

Jūsų sistemoje turėtų būti numatyta procedūra, pagal kurią veiksmai, susiję su šiomis ataskaitomis, būtų skirstomi pagal svarbą, atsižvelgiant į defekto rimtumą. Pavyzdžiui, jei kyla pavojus kelių eismo saugumui, jūsų procedūra turėtų suteikti galimybę skubiai pašalinti defektą. Tai taip pat reiškia, kad tais atvejais, kai reikia skubiai atlikti remontą arba pakeisti sudėtinę dalį, turėtų būti nustatyta tvarka, leidžianti nedelsiant pašalinti transporto priemonę nuo kelio - pageidautina, kad tai netrukdytų verslui (pavyzdžiui, būtų sudaryta galimybė per trumpą laiką išsinuomoti panašią transporto priemonę). Taip būtų galima kuo greičiau suremontuoti arba pakeisti transporto priemonę.

PATARIMAS

Įpareigoti vairuotojus kasdien apžiūrėti transporto priemonę

Turite surašyti gedimo ir jo pašalinimo aktą ir saugoti šį aktą kartu su kitais su ta transporto priemone susijusiais dokumentais. Siūlome šiuos įrašus saugoti bent 15 mėnesių. Taip pat galite apsvarstyti galimybę paprašyti vairuotojų, kai jie atlieka apžiūrą prieš važiavimą, užpildyti ir pasirašyti rašytinį pranešimą arba atitinkamai pateikti „nulinį“ pranešimą.

Išsami informacija apie krovinį

Yra tam tikrų reisų (pavyzdžiui, tarptautinių) ir tam tikrų krovinių (pavyzdžiui, pavojingų cheminių medžiagų), dėl kurių pagal teisės aktus vairuotojas turi turėti daug informacijos apie krovinį. Tačiau net jei tai neprivaloma, patartina, kad vairuotojas turėtų tam tikrą informaciją, ypač informaciją apie krovinio rūšį ir svorį, siuntėjo (-ų) (krovinio siuntėjo (-ų)) arba įmonės (-ių)) pavadinimą (-us) ir adresą (-us), keleivių sąrašus, paėmimo vietas ir pristatymo vietas.

Šie duomenys sutaupys brangaus laiko, jei kelionės metu įvyktų incidentas arba jei transporto priemonė bus patikrinta vykdymą užtikrinančių pareigūnų.

Rekomenduojame visus pirmiau aprašytus svarbius duomenis saugoti registre (atskiruose lapuose arba elektronine forma) ir turėti sistemą, kuri užtikrintų, kad ši informacija būtų saugi ir lengvai prieinama patikrinti.

Krovinio tvirtinimas

Galima manyti, kad sunkus arba labai lengvas krovinyš arba nejudės, arba nesukels problemų, jei judės, todėl gali atrodyti, kad švaistyti laiką ir pinigus pritvirtinant trumpai vežamą krovinį yra netikslinga. Iš tikrųjų kroviniai gali judėti ir juda, kad ir kaip atsargiai būtų važiuojama. Kai transporto priemonė keičia greitį ar kryptį (važiuojant posūkyje, apvažiuojant žiedines sankryžas, stabdant, lenkiant ir t. t.), net ir važiuojant nedideliu greičiu trinties nepakanka, kad nepritvirtintas krovinyš nejudėtų. Kiekvienos kelionės metu krovinyš transporto priemonėje **privalo būti pritvirtintas** taip, kad visiškai nejudėtų jokia kryptimi.

1963 m. Kelių eismo (Transporto priemonių konstrukcijos, įrangos ir naudojimo) taisyklių 96 straipsnyje aiškiai nustatyta:

„kad kiekvienas viešoje vietoje transporto priemone vežamas krovinyš turi būti tokio svorio ir dydžio, taip paskirstytas, supakuotas, sureguliuotas ir pritvirtintas prie transporto priemonės, kad, kiek galima pagrįstai numatyti, nekeltų pavojaus ir netrukdytų transporto priemonės stabilumui“.

Toliau nurodoma, kad vežėjas turi užtikrinti, kad jokia krovinio dalis nenukristų ant kelio

arba nebūtų velkama keliu.

Visi krovinio elementai turi būti apsaugoti nuo slydimo, apvirtimo, riedėjimo, svyravimo ar didelės deformacijos ir sukimosi bet kuria kryptimi naudojant efektyvius krovinio tvirtinimo metodus, pavyzdžiui, prirakinimą, fiksavimą, (dalinį arba visišką), tiesioginį pririšimą ir pririšimą iš viršaus, arba šių metodų derinius. Taip siekiama apsaugoti asmenis, susijusius su transporto priemonės pakrovimu, iškrovimu ir vairavimu, keleivius, kitus eismo dalyvius, pėsčiuosius, patį krovinį ir transporto priemonę. Visos vežimo procese dalyvaujančios šalys, įskaitant pakuotojus, krovėjus, transporto įmones, vežėjus ir vairuotojus, turi atlikti tam tikrą vaidmenį užtikrinant, kad krovinys būtų tinkamai supakuotas ir pakrautas tinkamoje transporto priemonėje arba tinkamame krovinų skyriuje. Vairuotojai ir krovos personalas turi būti išmokyti tinkamai pritvirtinti krovinus. Galiausiai vairuotojas yra atsakingas už savo transporto priemone vežamą krovinį, neatsižvelgiant į tai, ar jis dalyvavo pritvirtinant krovinį, ar ne.

Saugaus krovinų tvirtinimo gaires galima rasti Sveikatos ir saugos tarnyboje (HSA) adresu www.vehiclesatwork.ie arba www.loadsafe.ie

HSA bendradarbiavo su *Tarptautine kelių transporto sąjunga rengiant Tarptautines saugaus krovinų tvirtinimo kelių transporto priemonėse gaires*. Šiose gairėse pateikiama svarbiausia praktinė informacija ir nurodymai visiems transporto grandinės asmenims, dalyvaujantiems pakraunant ir (arba) iškraunant ir pritvirtinant krovinus transporto priemonėse, įskaitant siuntėjus, vežėjus ir ekspeditorius.

Šį dokumentą galima atsisiųsti [čia](#).

Europos Komisijos *Europos geriausios patirties gaires „Krovinų tvirtinimas kelių transporto priemonėse“* parengė Mobilumo ir transporto generalinio direktorato ekspertų grupė, sudaryta iš valstybių narių ir pramonininkų paskirtų ekspertų, ir jomis, kaip informacijos šaltiniu, gali naudotis visos viešosios ir privačiosios šalys, tiesiogiai arba netiesiogiai susijusios su krovinų tvirtinimo klausimu.

Šį dokumentą galima atsisiųsti [čia](#).

Trumpa nuoroda: dešimt svarbiausių krovinių tvirtinimo įsakymų

Atminkite, kad netinkamai pritvirtintas krovinys gali kelti pavojų kitiems ir jums patiems. Netinkamai pritvirtintas krovinys gali iškristi iš transporto priemonės, dėl to gali susidaryti spūstys, kiti žmonės gali būti sužeisti arba žūti. Netinkamai pritvirtintas krovinys gali jus sužeisti arba mirtinai sužaloti smarkiai stabdant arba įvykus avarijai. Krovinio išdėstymas ir (arba) tvirtinimas transporto priemonėje gali turėti įtakos transporto priemonės vairavimui, todėl transporto priemonę gali būti sunkiau valdyti.

Kai kurie iš šių dešimties įsakymų pirmiausia skirti vairuotojui, nes būtent jis fiziškai gabena krovinį į paskirties vietą ir todėl tiesiogiai susiduria su vežimo metu kylančiais pavojais:

- prieš pakraunant transporto priemonę, patikrinti, ar jos krovininė platforma, kėbulas ir bet kokia krovinio tvirtinimo įranga yra geros ir tinkamos naudoti būklės;
- pritvirtinti krovinį taip, kad jis negalėtų pasislinkti, apvirsti, svyruoti dėl vibracijos, nukristi nuo transporto priemonės ar apvirsti;
- nustatyti krovinio savybes geriausiai atitinkantį (-čius) tvirtinimo būdą (-us) (prirakinimas, fiksavimas, tiesioginis pririšimas, pririšimas iš viršaus arba jų derinys);
- patikrinti, ar laikomasi transporto priemonės ir blokavimo įrangos gamintojų rekomendacijų;
- patikrinti, ar krovinio tvirtinimo įranga atitinka apribojimus, kurie bus taikomi kelionės metu. Avarinis stabdymas, stiprus posūkis siekiant išvengti kliūčių, blogos kelio ar oro sąlygos turi būti laikomi įprastomis aplinkybėmis, kurios gali susidaryti kelionės metu. Tvirtinimo įranga turi būti atspari šioms sąlygoms.
- kiekvieną kartą, kai krovinys pakraunamas (iškraunamas) arba perskirstomas, prieš pradėdant važiuoti, apžiūrėti krovinį ir patikrinti, ar nėra perkrovos ir (arba) blogai subalansuoto svorio pasiskirstymo. užtikrinti, kad krovinys būtų paskirstytas taip, kad viso krovinio svorio centras būtų kuo arčiau išilginės ašies ir kuo žemiau: sunkesni kroviniai - apačioje, lengvesni - viršuje;
- jei įmanoma, kelionės metu reguliariai tikrinti krovinio tvirtinimą. Pirmąjį patikrinimą pageidautina atlikti nuvažiavus kelis kilometrus saugioje sustojimo vietoje. Be to, krovinio tvirtinimą taip pat reikėtų patikrinti po stipraus stabdymo ar kitos neįprastos situacijos važiuojant;
- jei įmanoma, naudoti pagalbines krovinio tvirtinimo priemones, pvz., trinties kilimėlius, vaikščiojimo lentas, diržus, kraštines sijas ir pan.;
- užtikrinti, kad tvirtinimo priemonės nepažeistų vežamų prekių;
- važiuoti tolygiai, t. y. pasirinkti greitį pagal aplinkybes, kad būtų išvengta staigaus krypties keitimo ir intensyvaus stabdymo. Jei laikysitės šio patarimo, krovinio veikiamos jėgos išliks nedidelės ir problemų neturėtų kilti .

Įspėjimas apie nepalankias oro sąlygas

Didelėms transporto priemonėms gresia pavojus apvirsti, kai jos važiuoja sąlygomis, kurios viršija jų pajėgumą. Tai gali tapti sunkių eismo įvykių priežastimi, dėl kurių gali būti sunkiai sužeistas ar mirtinai sužalotas ne tik jūsų transporto priemonės ekipažas, bet ir kiti eismo dalyviai. Atsižvelgiant į tai, kad dėl klimato kaitos tokios nepalankios oro sąlygos ateityje gali pasitaikyti dažniau, vežėjai turėtų atkreipti dėmesį į visus perspėjimus dėl stipraus vėjo ir pan. ir imtis atitinkamų veiksmų.

Šiuos įspėjimus paprastai iš anksto skelbia Meteorologijos tarnyba, orų prognozuotojai, RSA ir kiti.

Siekiant išvengti bet kokio gresiančio pavojaus, siūloma imtis tokių priemonių: transporto priemonės užlaikyti įmonėje, o jei jos jau yra kelyje, informuoti vairuotoją apie problemą, kad transporto priemonę būtų galima patalpinti saugioje vietoje.

THE FASTER THE SPEED

THE BIGGER THE MESS

SPEEDSHAME

Darbas gelbstint gyvybes

Údarás Um Shábháilteacht Ar Bhóithre Road Safety Authority

Teach Chluain Fearta, Sráid Bhríde, Baile Locha Riach, Co. Gaillimhe.
Clonfert House, Bride Street, Loughrea, Co. Galway.

locall: 1890 50 60 80 tel: (091) 872 600
email: enforcementadmin@rsa.ie website: www.rsa.ie

Revised: July 2021